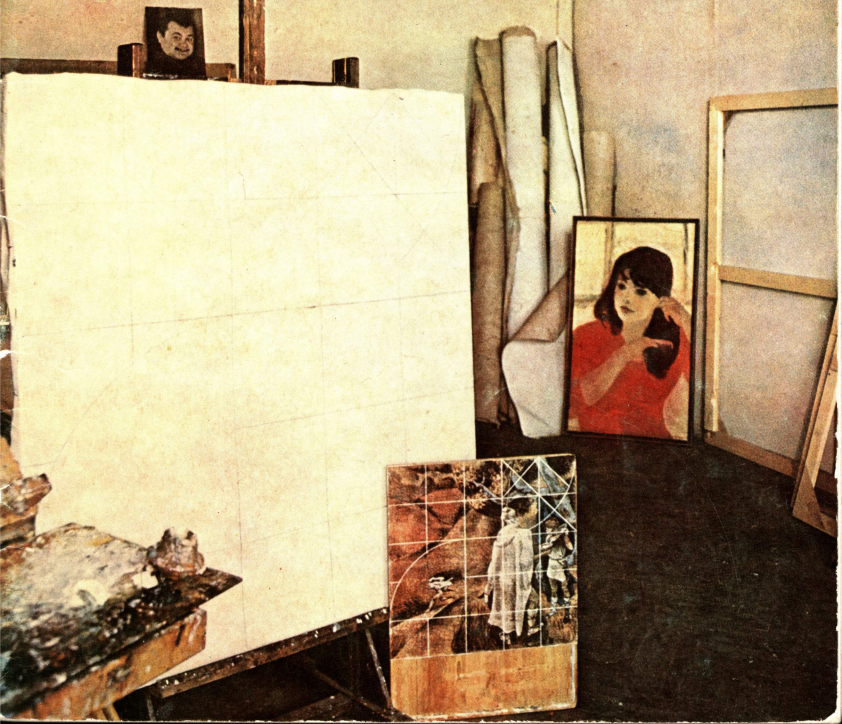

Вибрані
твори
художника

Ігор ГРИГОР'ЄВ

БІБЛІОТЕКА УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦТВА

UARTLIB.ORG
UARTLIB@GMAIL.COM

Лгор Павлович Григор'єв (1934—1977) належить до того покоління художників, духовне і творче зростання яких відбувалося у повоєнні роки. Одне з головних місць у його творчості посідає тема Великої Вітчизняної війни, що цілком природно для митця, дитинство й отрочество якого припало на суворе лихоліття. Яскраві, емоційно забарвлені дитячі спогади стали імпульсом у виникненні задумів багатьох творів Григор'єва. Але трансформував їх у художні образи вже умудрений життям майстер, який дав подіям минулого серйозну соціально-філософську оцінку. Все тематичне й сюжетне розмаїття його картин воєнного циклу підтверджує заховану в них головну думку автора — про переможну силу високих і справедливих ідей гуманізму і неминучість поразки найбільшого зла на землі — фашизму.

Саме такий ідейний зміст ранніх, написаних ще за студентських років, полотен — «На Ельбі. 1945 рік», удостоєної бронзової медалі на виставці, присвяченій Всесвітньому фестивалю молоді та студентів, який відбувся у Москві в 1957 році, та «Веймарської весни», твору, що перейнятий радісним, світлим передчуттям близької Перемоги.

Така само ідея лежить в основі задуму двох близьких за змістом картин, створених значно пізніше: «Металобрухт. 1946 рік» (1967) і «Трофеї (На переплавку)» (1972—1973). В купи безформного залізяччя перетворилася смертоносна зброя фашистського мілітаризму. Вона буде переплавлена на знаряддя оновлюючої праці. Продовжує цикл полотно «У той час мені було десять років» (1974). У назві підкреслено, що твір побудовано на конкретних спогадах автора. Щойно відійшла від Києва хвиля воєнних дій, а життя вже прагне повернутися в мирне річище. Серед галявини височіє старий могутній дуб, спокійно пасуться кози, в небо потягнувся димок від багаття, розведеного пастухом. Все навколо огорнув спокій і затишок... І як зловісний дисонанс сприймається під дубом великий підбитий танк з чорним хрестом. Зграйка пустотливих дітлахів (а може, й сам автор серед них) оточила фашистську сталю потвору. Хоч у картині відчутний драматизм опаленого війною дитинства, все ж переважає в ній мажорна тема всепереможного життя, яке піднялося з попелу пожарищ.

Так жизнь тебе возвращена
Со всею прелестью своею;
Смотри: бесценный дар она,
Умей же пользоваться ею...

Ці рядки О. С. Пушкіна, вміщені на зворотному боці полотна, засвідчують характер світовідчуття творчості Григор'єва — життєствердний оптимізм людини, яка не байдужа до зла. Художник доводить свою правоту, бореться за свою прекрасну віру в силу добра, людського розуму, що збереже повернені світу життя і щастя.

Останнє полотно з воєнної, або, точніше, антивоєнної серії Григор'єва — «Легенда кївського футболу» (1967—1976) — присвячене кївській футбольній команді «Динамо», яка провела в період тимчасової окупації Києва «матч смерті» з футболістами фашистської Німеччини. Вражають силою експресії символічні образи, втілені в творі: світло і тінь, голуби і хижий орел; серед поля летить, немов розжарений снаряд, футбольний м'яч; сплелися у смертельному двобої тіла супротивників, здається, що то не спортивна арена у них під ногами, а поле жорстокої битви. «Легенда» була улюбленим твором самого автора, він працював над нею особливо захоплено й довго.

Експресивна напруженість, динамічність, що так яскраво проявилися у «Легенді кївського футболу», взагалі характерні для образотворчої мови Григор'єва. Ще в ранній період його захоплювали спортивні сюжети, пов'язані зі стрімким рухом: на його полотнах злітали моделі літаків, («Авіамоделісти», 1965), у складних позах і ракурсах летіли у воду юні стрибунки («Хлопчачки», 1967), балансував на кулі юнак («Юнак на кулі», 1966). Часом дія у творах художника відсутня, але за зовнішнім спокоєм прихована внутрішня динаміка, напруга почуттів, як у композиції «У кафе» (1964) або ж у полотні «Прогулянка. Валя і Валентин» (1965), де мотоцикл завмер на перехресті, готовий ось-ось знову рвонутися вперед. Особливо гостро відчувається прихована, готова зненацька вирватися назовні внутрішня енергія у творі «Сусідній двір. Швидка допомога» (1965).

Енергія творчої праці молоді наповнює картину «Будівництво» (1973—1975). Написано її після поїздки художника на одну з новобудов, звідки він привіз багато рисунків, начерків, портретів робітників. Перед нами дільниця величезної будови: всюди кипить робота, все подано в русі. Твердо

і непорушно стоять лише могутні металеві конструкції — кістяк майбутньої електростанції. Незвичні для художника, який віддає перевагу стриманій колірній гамі, звучні контрастні поєднання яскравих і чистих барв посилюють емоційну піднесеність твору. Як один з кращих творів Григор'єва, «Будівництво» зайняло своє місце у колекції Державного музею українського образотворчого мистецтва УРСР.

В останній, незавершеній роботі, що її митець готував до виставки, присвяченої Олімпійським іграм у Москві, він знову звернувся до сюжету, пов'язаного зі спортом. Але задум картини «Марафонець» переростає рамки теми, він глибший і філософськи наповненіший. Серед пустельної рівнини, майже біля обр'ю, видно самотню постать людини, яка стрімко біжить. З подивом, але у цілому байдуже, спостерігають за нею люди, зайняті своїми буденними справами. Звідки їм знати, що зараз на їхніх очах здійснюється подвиг, про який ще довго буде пам'ятати людство. Саме про здатність людини на безкорисливу самовіддачу, готовність на подвиг не задля слави й визнання і говорить художник у цьому полотні.

Осібне місце у творчості Григор'єва посідають своєрідні жанрово-психологічні картини, зокрема такі, як «Весілля в Умані» (1969), «Експурсія» (1971), «У шашличній» (1975). Переважає в них зображення цілком буденних життєвих ситуацій, під час яких різні люди поводяться по-різному, проявляють свою вдачу та індивідуальність. А художник, спостерігаючи збоку, дає їм короткі й дуже виразні характеристики, причому далеко не завжди позитивні. Цілком природно, що при такому інтересі до психологічного аналізу людських характерів Григор'єв багато й плідно працює у жанрі портрета. Найбільше його приваблюють люди непересічні, творчо окрилені, духовно багаті (портрети скульпторів Ю. Рубана, Н. Деревус, мистецтвознавця А. Ревенко та ін.). Григор'єв зумів розкрити в особистості не лише найяскравіше, визначальне, а й ті риси, що їх часом важко вловити, але які надають людині неповторності. Портретні характеристики живописця — гострі й правдиві, в них незмінно присутня його критична, а то й іронічна оцінка.

Григор'єв був обдарованим графіком, чудовим майстром малюнка, що відчувається

і в його живописних роботах. Олівцеві малюнки, аркуші, виконані пером або кульковою ручкою, у нього завжди лаконічні й відзначаються гостротою та динамічністю. Особливе місце у творчому доробку майстра посідають офорти: втілені в них образи до певної міри фантастичні, сповнені прихованого змісту і викликають безліч несподіваних асоціацій.

На диво великою була працездатність художника. Вона виявилася не лише у кількості створених робіт, а й у самому процесі праці над кожною з них. Вражають завершеністю, майстерністю виконання ескізи до картин. Важко повірити, що все це лише робочі, підготовчі варіанти.

У 1982 році відбулася персональна (по смертна) виставка творів Ігоря Григор'єва, на якій досить широко й повно була показана його творча спадщина. Вона ще раз підтвердила те, якою багатогранною і самобутньою була творчість митця. Його кращі роботи надовго збережуть свою актуальність та ідейну загостреність, бо втілена у них гуманістична концепція автора, притаманне йому високе почуття відповідальності за сьогоднішній день і майбутнє, його світла віра у непереможність добра завжди будуть необхідні людям.

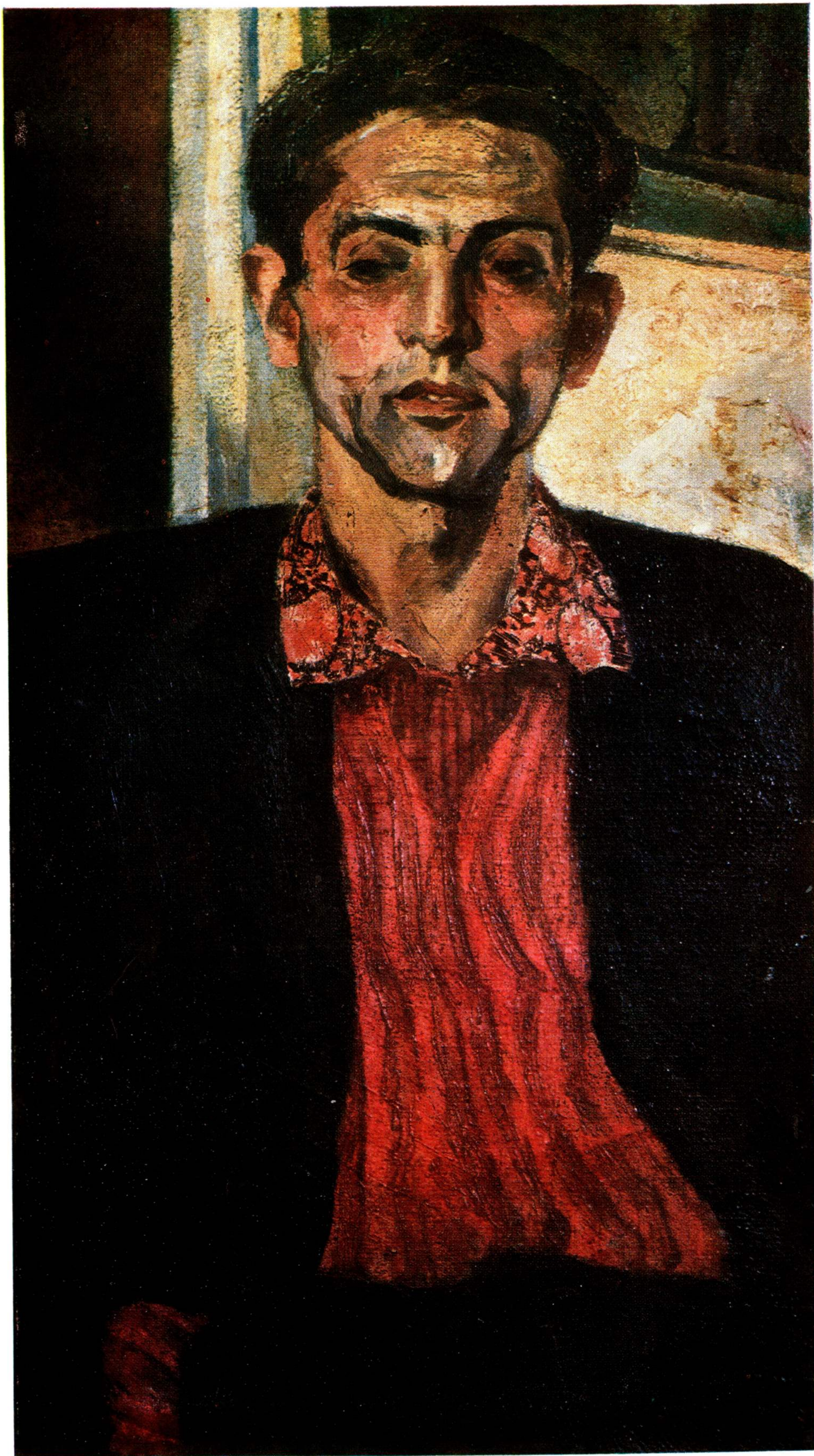
На 4-й стор. обкладинки:

ЕСКІЗ КАРТИНИ «МАРАФОНЕЦЬ». 1976

|| ВЕЙМАРСЬКА ВЕСНА. 1958
Полотно, олія

2 ПОРТРЕТ СКУЛЬПТОРА О. КОСТКЕВИЧА. 1963
Полотно, олія

3 СУСІД. 1962
Полотно, олія

4 ЗОЯ. 1964
Полотно, олія

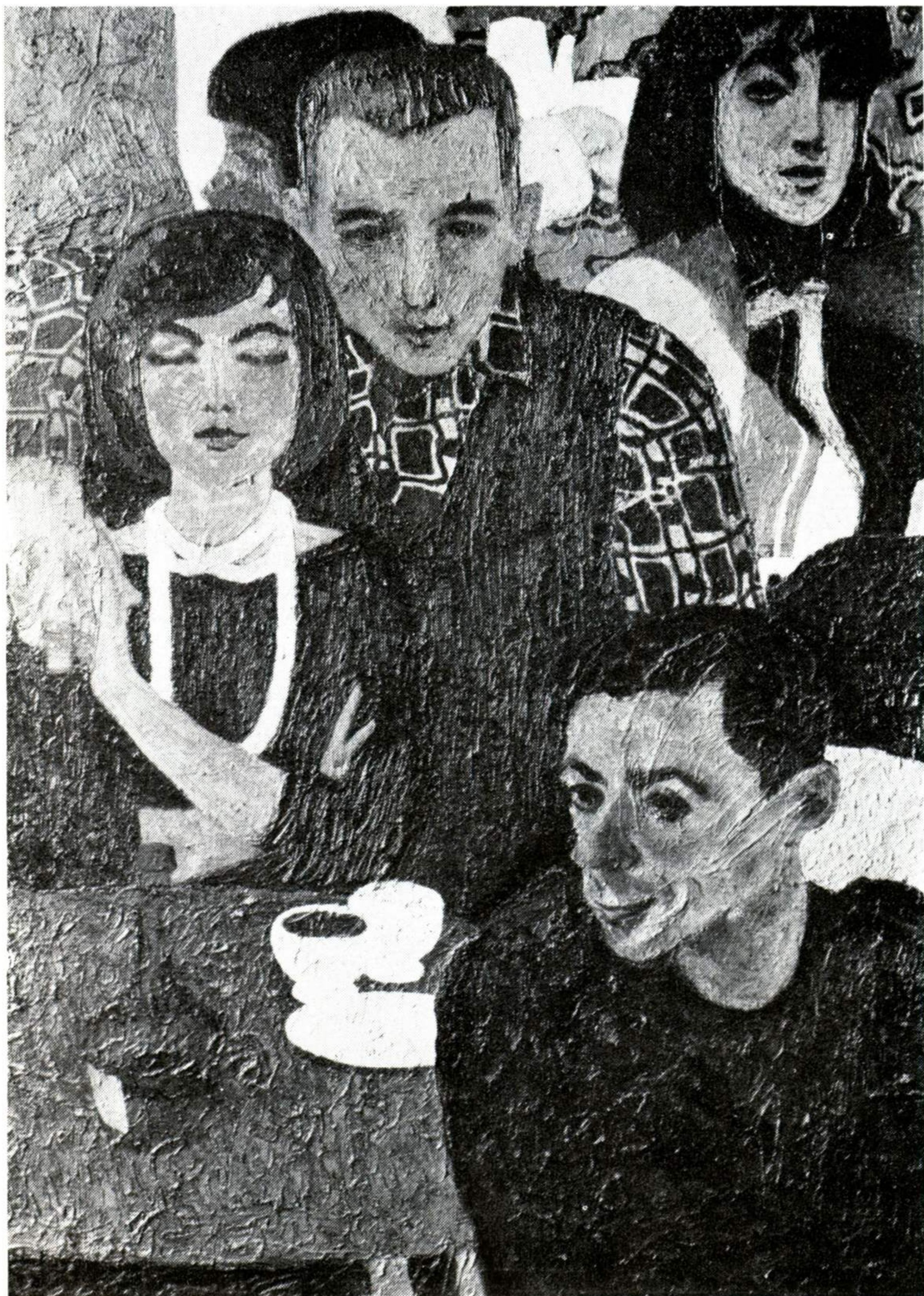

5

ГІТАРИСТ. 1968
Полотно, олія

6 У КАФЕ. 1964
Полотно, олія

7 ПОРТРЕТ СКУЛЫШОРА
Ю. СИНЬКЕВИЧА. 1968
Полотно, олія

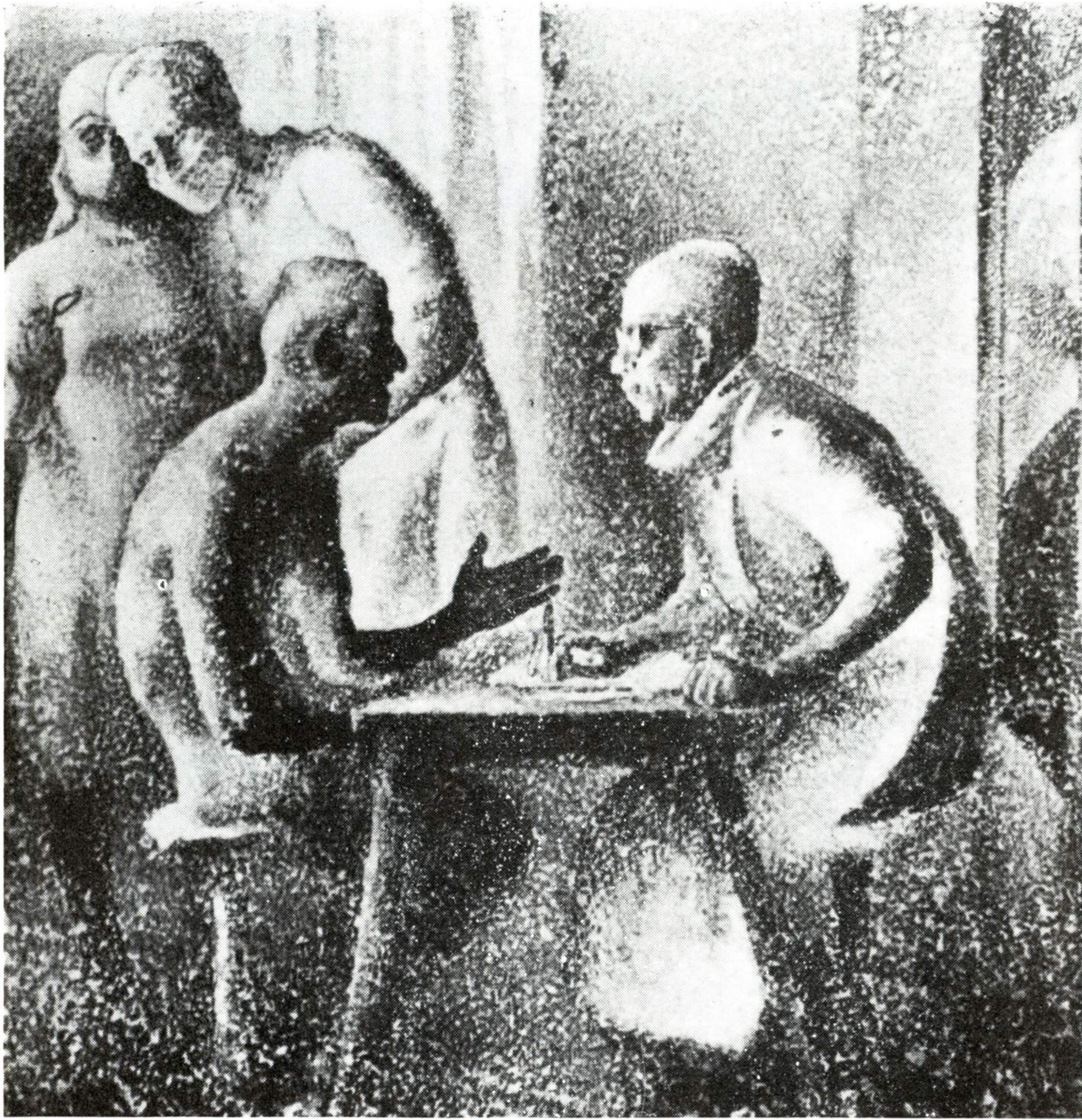

СУСІДНІЙ ДВІР.
ШВИДКА ДОПОМОГА. 1965
Полотно, олія

9

ЕСКІЗ ДО КАРТИНИ «У ЛІКАРЯ»:
1972 Папір, акварель, гуаш,
кулькова ручка

10

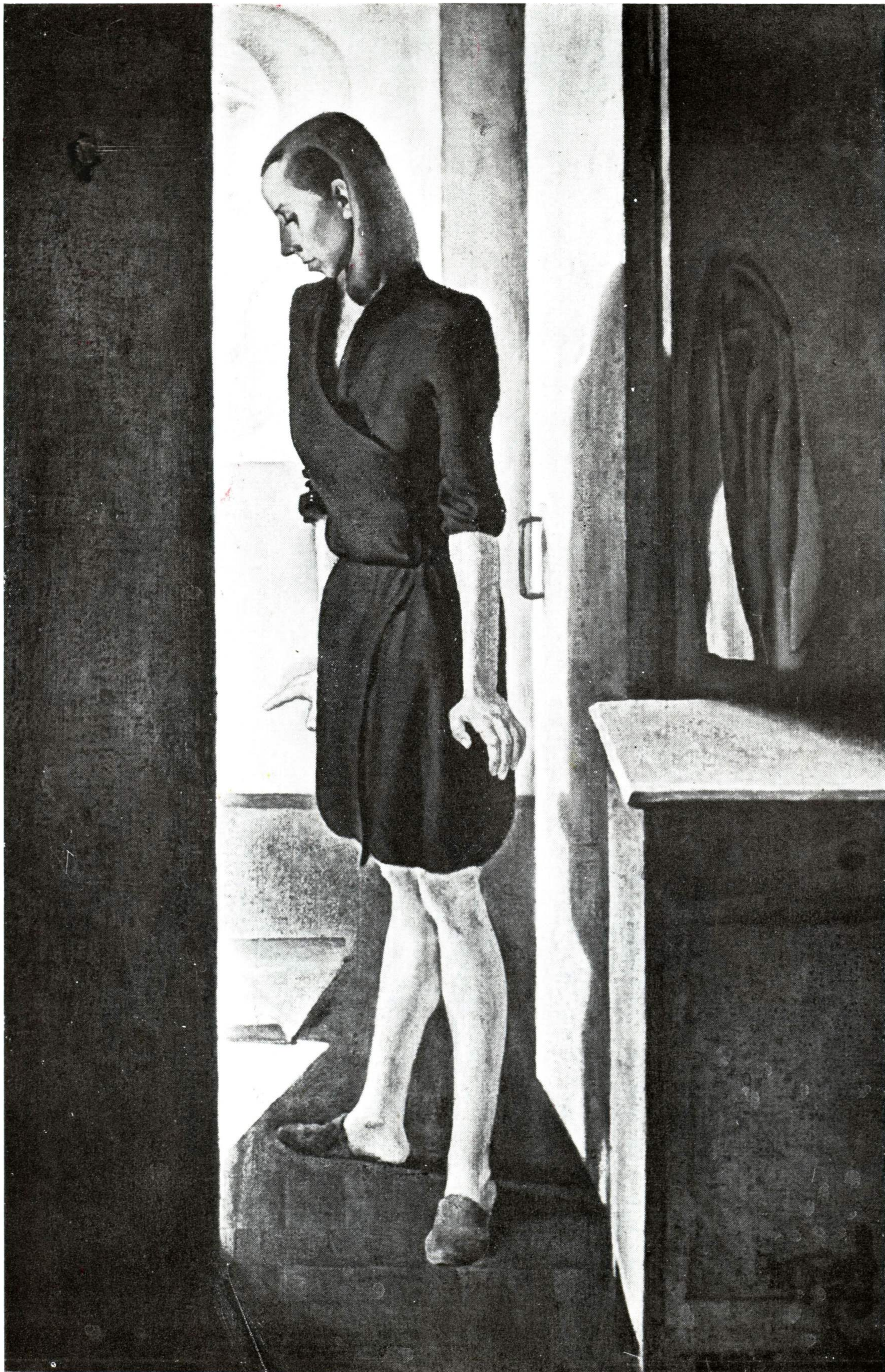
ЧОЛОВІК СИДИТЬ. 1969
Папір, фломастер

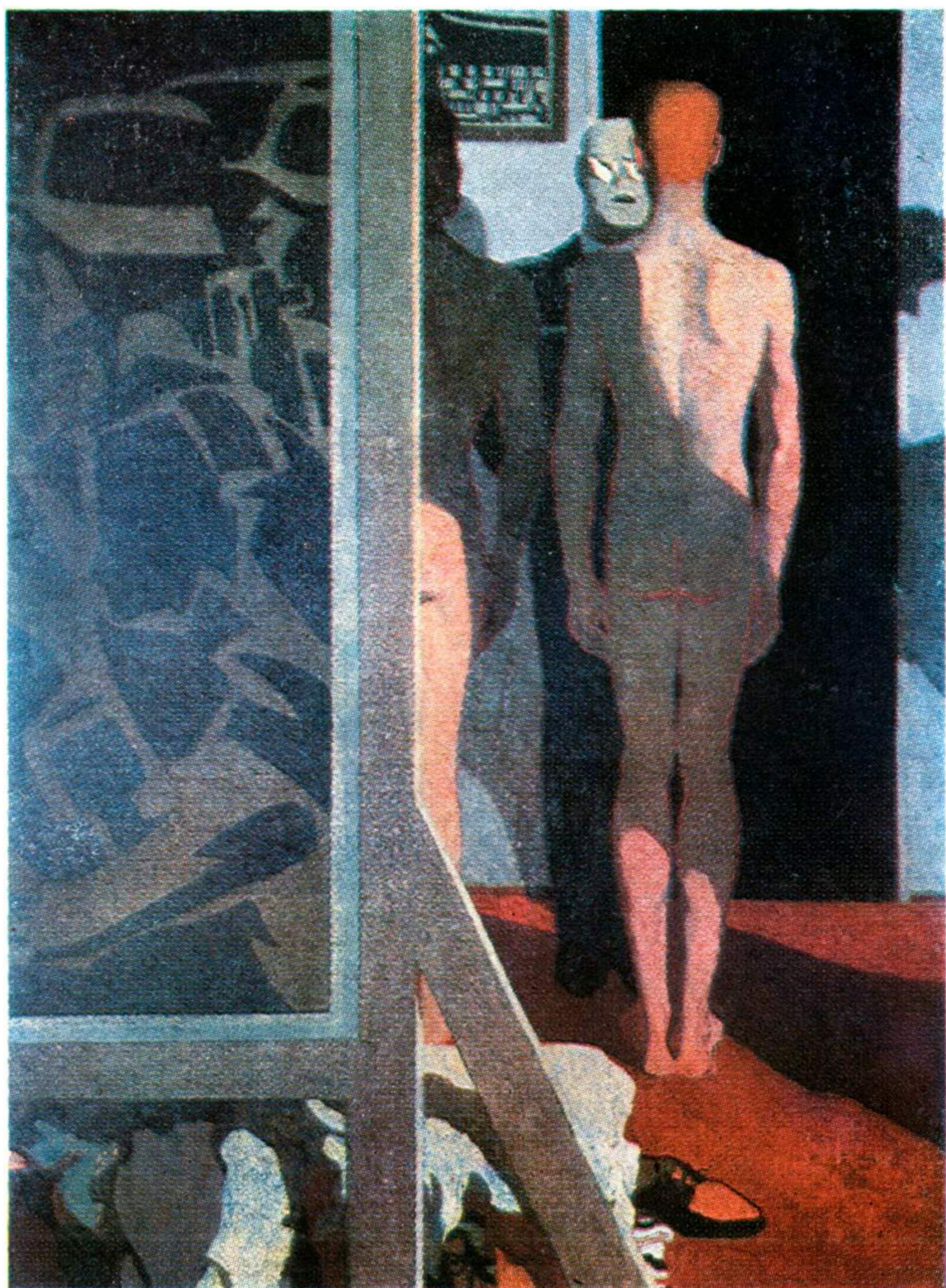
||| АВІАМОДЕЛІСТИ. 1965
Полотно, олія

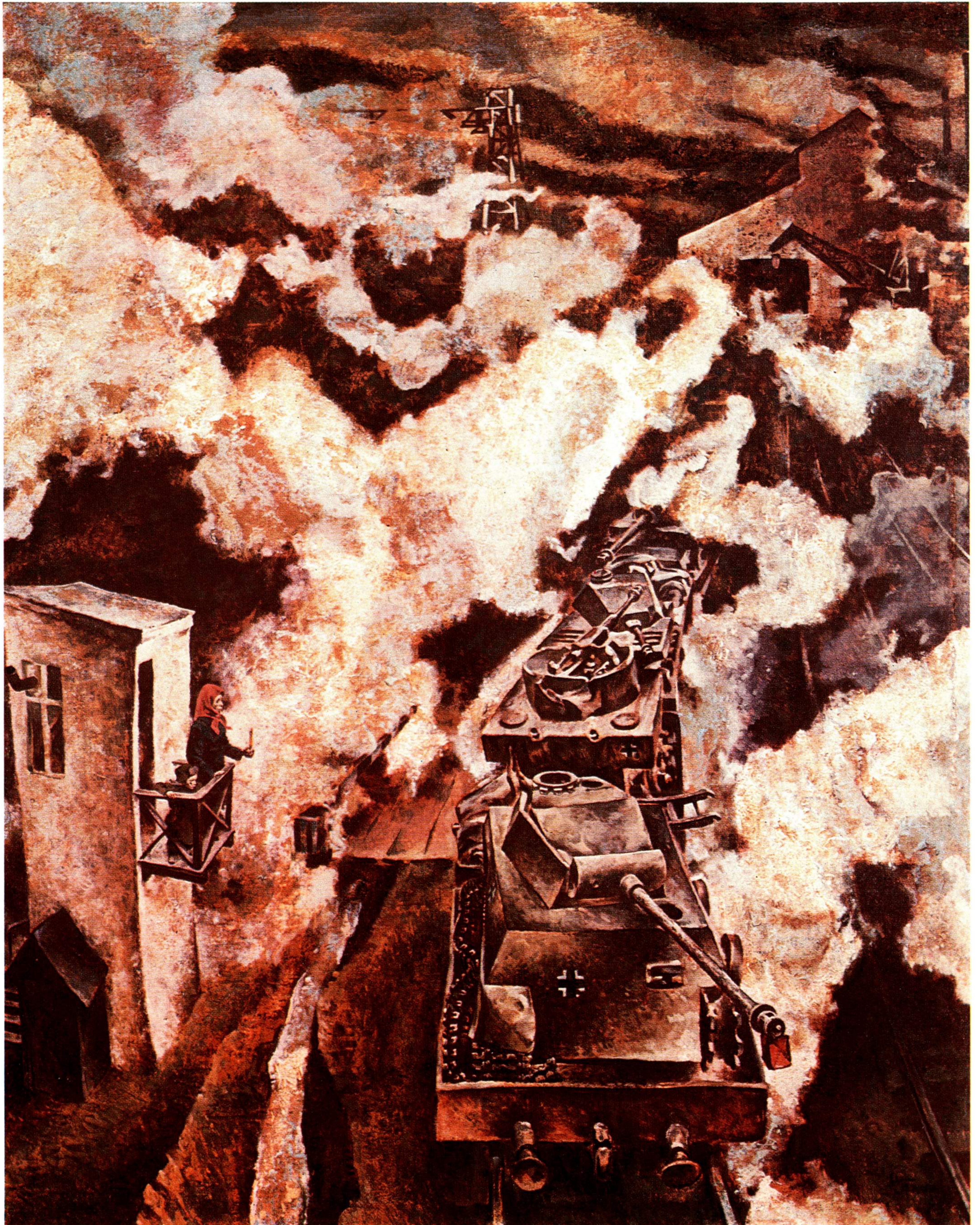

20

ВЕСІЛЛЯ В УМАНІ. 1969
Полотно, олія

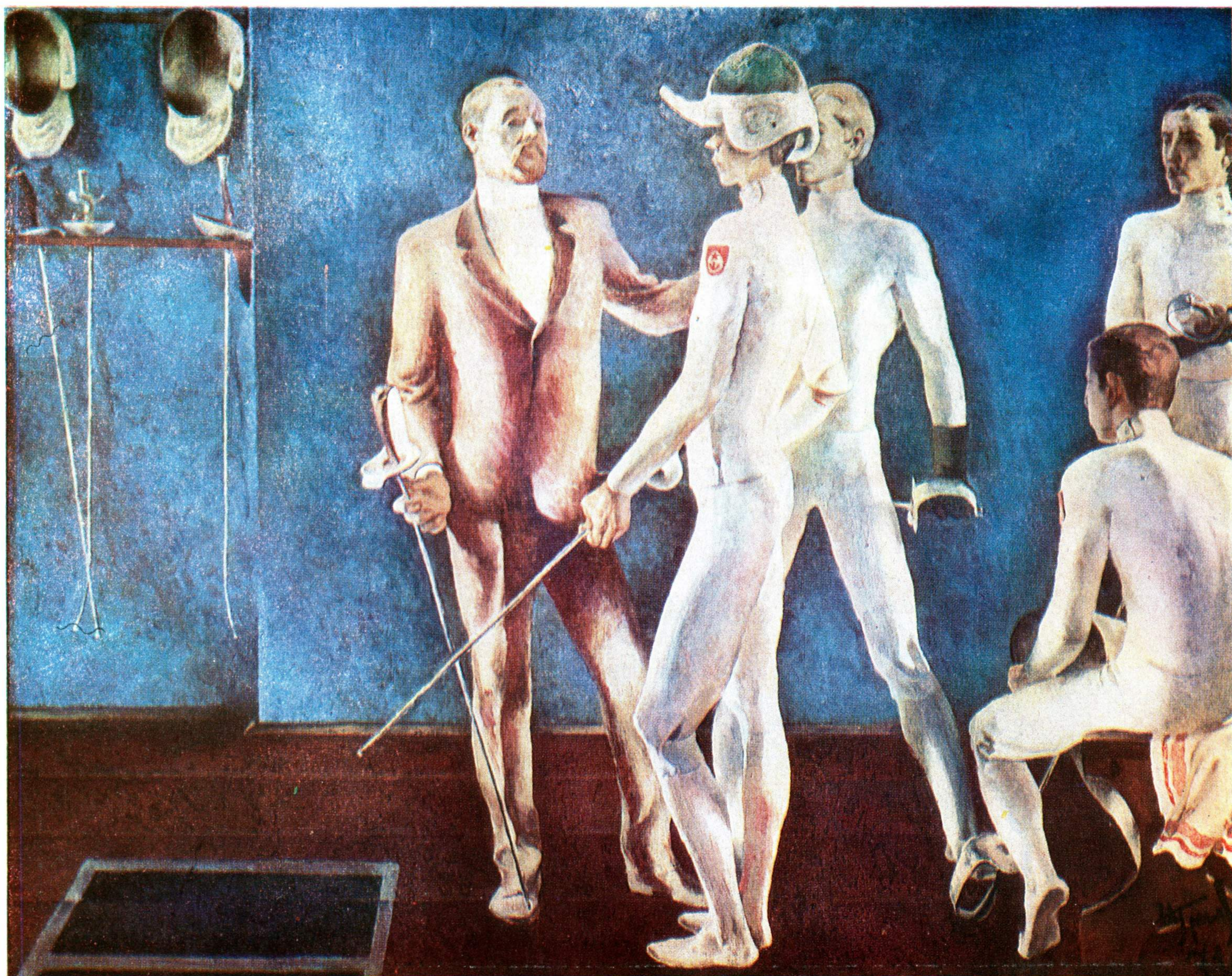
21

ЕСКІЗ ДО КАРТИНИ
«ВЕСІЛЛЯ В УМАНІ». 1969
Полотно, олія

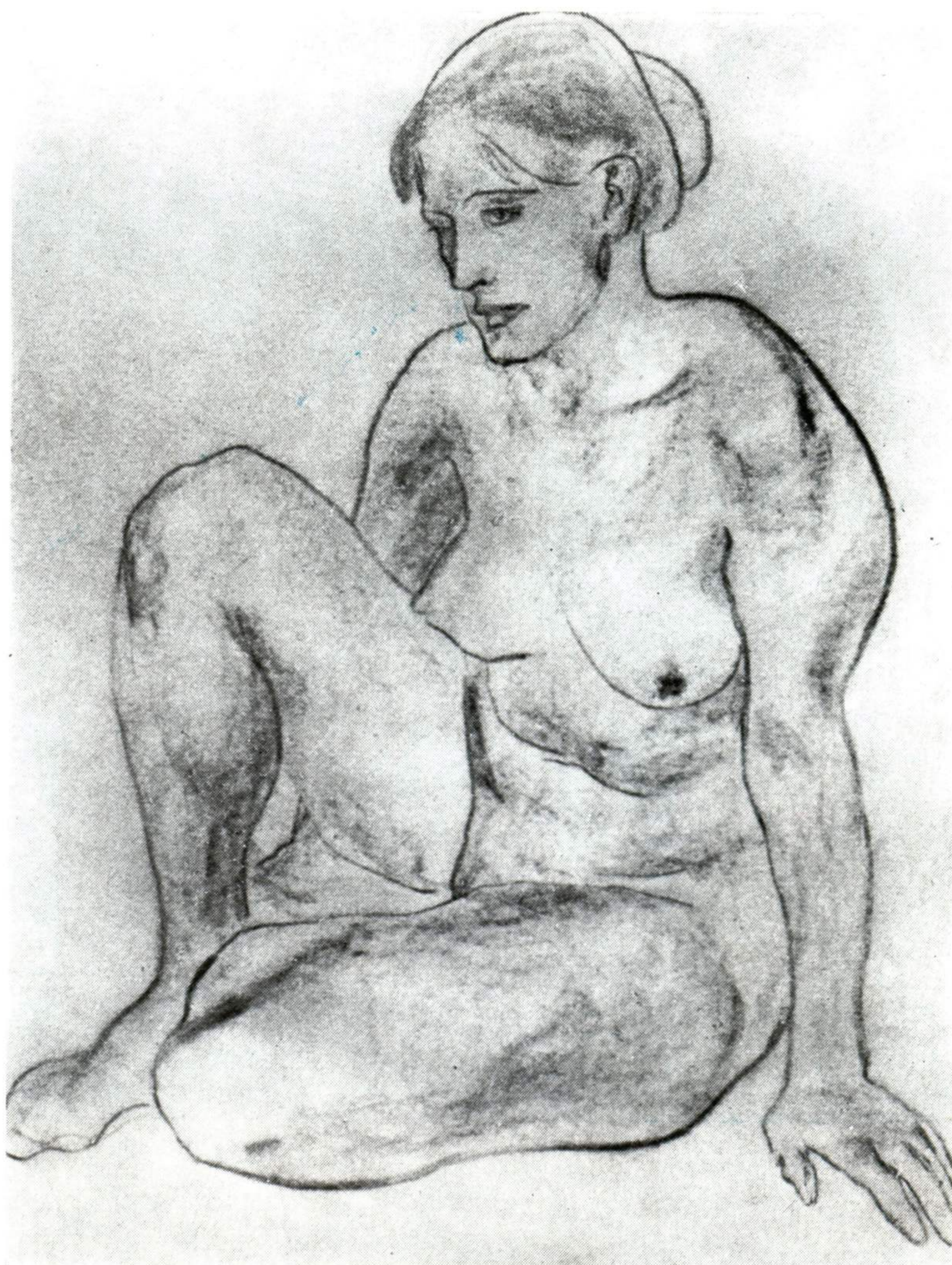

26

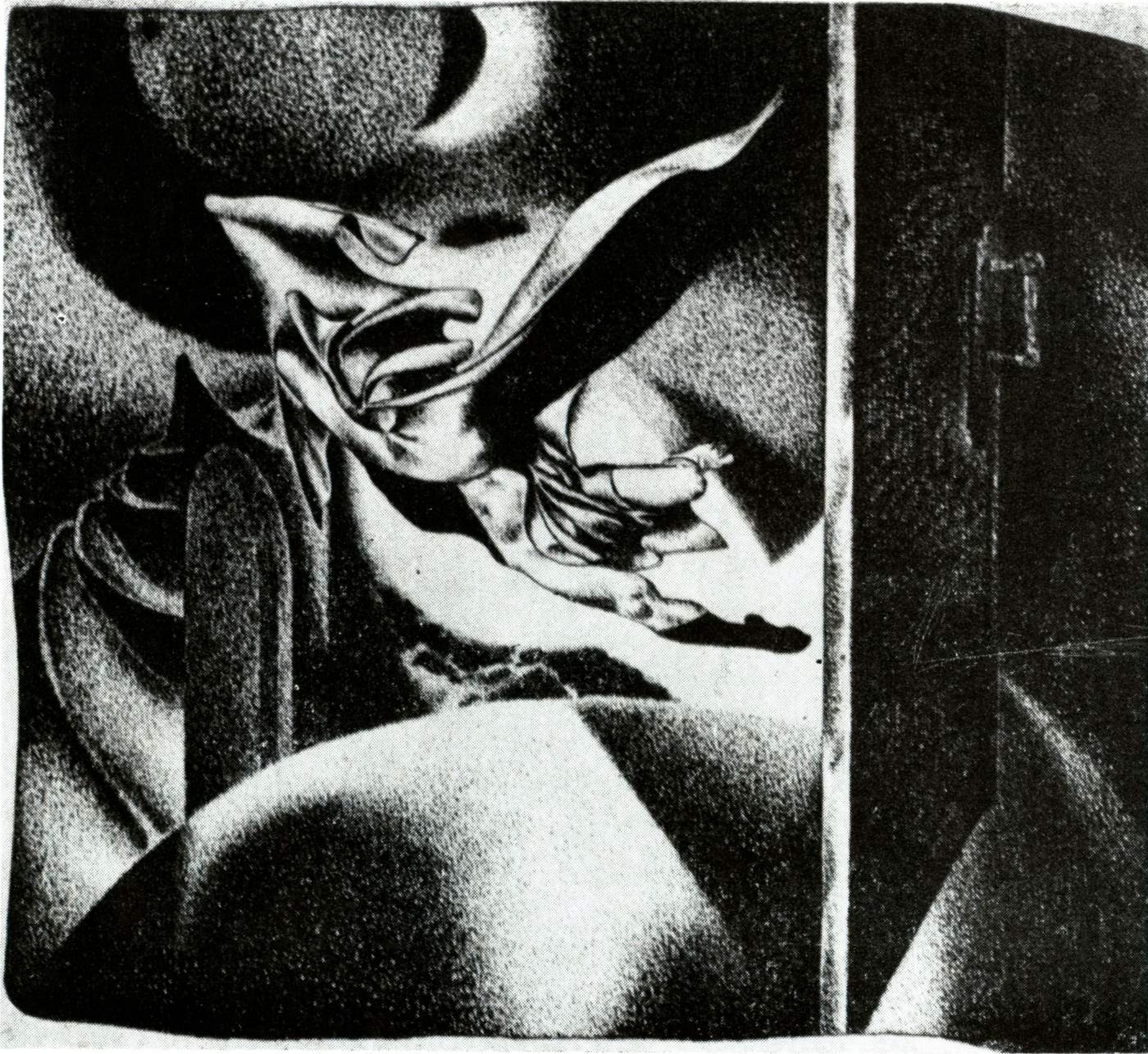
ВІДОБРАЖЕННЯ В ДЗЕРКАЛІ. 1968
Офорт

27

ОГОЛЕНА. 1964
Сангіна, олівець

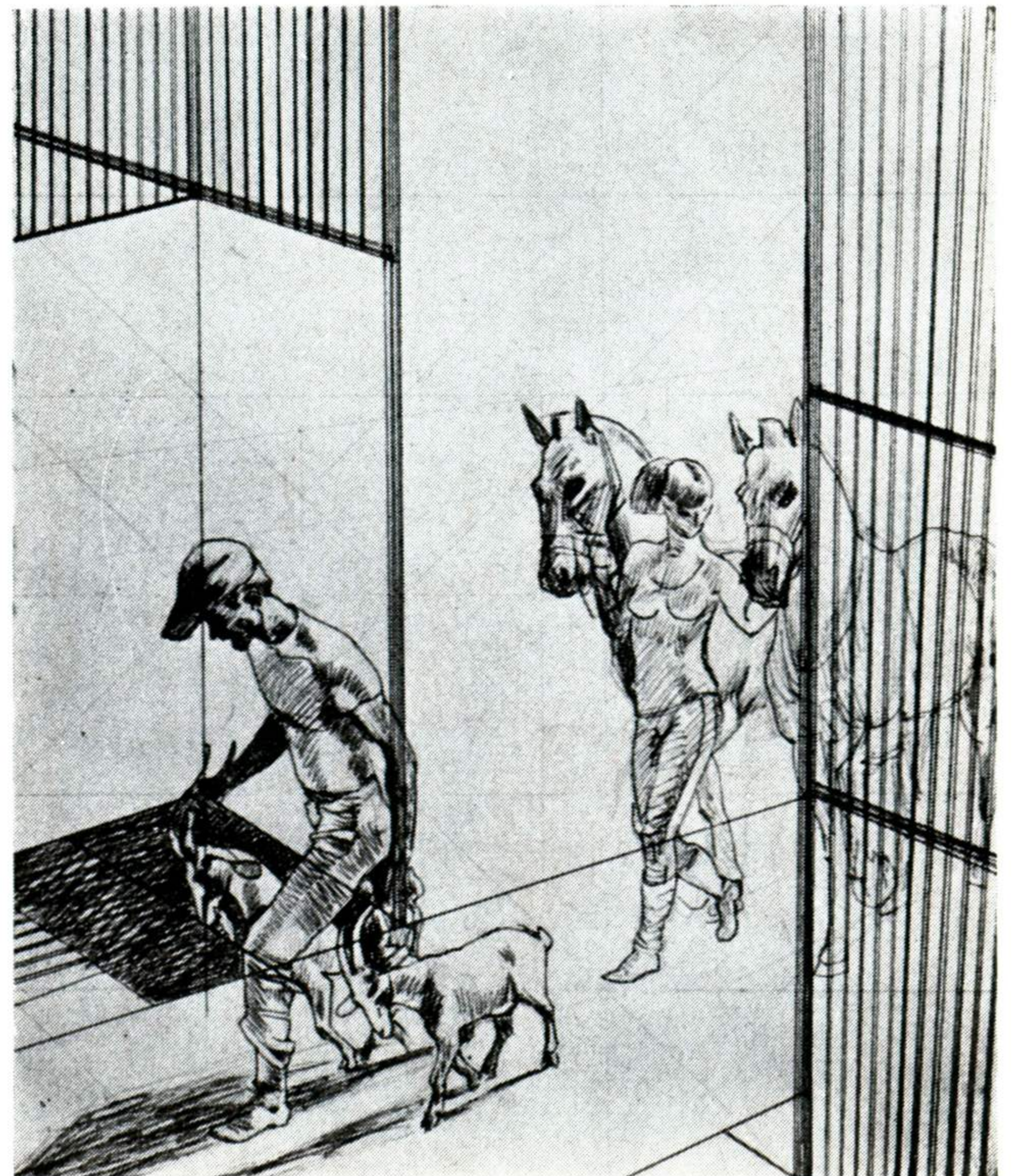
31 ПОЛІТ. Із серії «Гурзуф». 1975
Папір, туш

32 ТАНЦЮЮТЬ. Із серії «Гурзуф». 1975
Папір, туш

85.143(2Ук)7я6
Г83

Игорь ГРИГОРЬЕВ

Избранные
произведения
художника

АЛЬБОМ

Киев, «Мистецтво», 1987

(На украинском и русском языках)

Автор-составитель
Мария Александровна Склярская

Художник В. Ю. Іващенко
Фото на обкладинці І. А. Гільбо
Художній редактор О. К. Школяренко
Літературний редактор Т. В. Коляда
Технічний редактор Т. С. Татаренкова
Коректор В. Г. Волох

Н/К

Здано на виробництво 05.05.86. Підписано до друку 07.01.87. БФ 22506.
Формат 84×108^{1/16}. Папір крейдяний. Гарнітура журнальна рублена. Друк
високий. Умовн. друк. арк. 3,36. Умовн. ф.-відб. 17,85. Обл.-вид. арк. 2,82.
Тираж 1000 пр. Зам. 6—1715. Ціна 90 к.

Видавництво «Мистецтво», 252034, Київ-34, вул. Золотоворітська, 11

Головне підприємство республіканського виробничого об'єднання «Полі-
графкнига», 252057, Київ-57, вул. Довженка, 3

Григор'єв І. П.

Г83 Ігор Григор'єв: Альбом / Авт.-упоряд. М. О. Склярська.— К.: Мистецтво, 1987.—33 с.: іл.— (Вибр. твори художника).— Текст укр. та рос. мовами.— (В обкл.): 90 к., 1000 пр.

Альбом знайомить з творчістю відомого живописця, майстра тематичної картини І. П. Григор'єва, який за двадцять років своєї творчої діяльності створив цілий ряд значних, гостросоціальних за змістом творів, таких як «Веймарська весна» (1958), «Трофеї (На переплавку)» (1972—1973), «У той час мені було десять років» (1974), «Легенда київського футболу» (1967—1976) та ін. В альбомі репродукуються кращі твори митця. Розрахований на широке коло шанувальників образотворчого мистецтва.

Г 4903020000—034 66—86
М207(04)—87

85.143(2Ук)7я6

© Видавництво «Мистецтво», 1987

ПЕРЕЧЕНЬ РЕПРОДУКЦИЙ

1. ВЕЙМАРСКАЯ ВЕСНА. 1958 Холст, масло
 2. ПОРТРЕТ СКУЛЬПТОРА А. КОСТКЕВИЧА. 1963 Холст, масло
 3. СОСЕД. 1962 Холст, масло
 4. ЗОЯ. 1964 Холст, масло
 5. ГИТАРИСТ. 1968 Холст, масло
 6. В КАФЕ. 1964 Холст, масло
 7. ПОРТРЕТ СКУЛЬПТОРА Ю. СИНКЕВИЧА. 1968 Холст, масло
 8. СОСЕДНИЙ ДВОР. СКОРАЯ ПОМОЩЬ. 1965 Холст, масло
 9. ЭСКИЗ К КАРТИНЕ «У ВРАЧА». 1972 Бумага, акварель, гуашь, шариковая ручка
 10. ЧЕЛОВЕК СИДИТ. 1969 Бумага, фломастер
 11. АВИАМОДЕЛИСТЫ. 1965 Холст, масло
 12. МАЛЬЧИШКИ. 1967 Холст, масло
 13. ПОРТРЕТ ХУДОЖНИЦЫ Н. ЛЕВЧИШИНОЙ. 1970 Холст, масло
 14. ПОРТРЕТ СКУЛЬПТОРА Н. ДЕРЕГУС. 1969 Холст, масло
 15. ПРИЗРАКИ РЕВАНША. 1963 Холст, масло
 16. ЛЕГЕНДА КИЕВСКОГО ФУТБОЛА. 1967—1976 Холст, масло
 17. В ТО ВРЕМЯ МНЕ БЫЛО ДЕСЯТЬ ЛЕТ. 1974 Холст, масло
 18. ТРОФЕИ (НА ПЕРЕПЛАВКУ). 1972—1973 Холст, масло
 19. В ГОРОДСКОМ ПАРКЕ. ВЕТЕРАН. 1969 Холст, масло
 20. СВАДЬБА В УМАНИ. 1969 Холст, масло
 21. ЭСКИЗ К КАРТИНЕ «СВАДЬБА В УМАНИ». 1969 Холст, масло
 22. ОСЕНЬ. 1972 Холст, масло
 23. ПОРТРЕТ СТУДЕНТКИ. 1967 Холст, масло
 24. КОМАНДА ФЕХТОВАЛЬЩИКОВ. 1971 Холст, масло
 25. ПОРТРЕТ ИСКУССТВОВЕДА А. РЕВЕНКО. 1970—1975 Холст, масло
 26. ОТРАЖЕНИЕ В ЗЕРКАЛЕ. 1968 Офорт
 27. ОБНАЖЕННАЯ. 1964 Сангина, карандаш
 28. ВЕЧЕР. 1973—1975 Холст, масло
 29. ЯНТАРЬ БАЛТИКИ. 1975 Холст, масло
 30. СТРОЙКА. 1973—1975 Холст, масло
 31. ПОЛЕТ. Из серии «Гурзуф». 1975 Бумага, тушь
 32. ТАНЦУЮТ. Из серии «Гурзуф». 1975 Бумага, тушь
 33. ВЕТРЕННЫЙ ДЕНЬ. 1976 Офорт
 34. БОЛЬШАЯ ПТИЦА. 1970 Холст, масло
 35. ЭСКИЗ К КАРТИНЕ «ЦИРК». 1976 Бумага, шариковая ручка
- На 4-й стр. обложки:
ЭСКИЗ КАРТИНЫ «МАРАФОНЕЦ». 1976

Игорь ГРИГОРЬЕВ

Игорь Павлович Григорьев [1934—1977] — украинский советский живописец и график, работавший в области тематической картины, портрета и пейзажа. Родился в Харькове. В 1959 году закончил Киевский художественный институт, где учился у С. А. Григорьева, В. Н. Костецкого и М. И. Хмелько. В 1962—1965 годах продолжил учебу в творческих мастерских Академии художеств СССР под руководством С. А. Григорьева. С 1957 года принимает участие в художественных выставках. На выставке, посвященной Всемирному фестивалю молодежи и студентов в Москве, его картина «На Эльбе, 1945 год» была удостоена бронзовой медали. Основные произведения художника: «Веймарская весна» [1958], «Авиамodelисты» [1965], «В то время мне было десять лет» [1974], «Стройка» [1973—1975], «Легенда киевского футбола» [1967—1976].

